

SØNDAG D. 18. OKTOBER 2009

Prædiken af Søren P. Grarup

Indgangslæsning: Kolossenserbevet kap. 2 v.12-14

Epistellæsning : Romerbrevet kap. 6 v. 1-14

PRÆDIKENTEKST: MARKUSEVANGELIET KAP. 2 V. 1-12

Historien her er jo en af Ny Testamentes rigtig gode historier. Alle vi, der har gået i søndagsskole, kan stadig mærke fornemmelsen af loftpuds i håret og mellem tænderne, når en dygtig søndagsskolelærer fortalte den. Der er dramatik og en vis spænding, og der er nogle, der går meget utraditionelt til værks.

Det ville virkelig være en skuffelse, hvis historien blot endte med, at den lamme mand havde fået lov at blive liggende på sin bære.

Det gør den ikke. Og redaktørerne af min bibeludgave har da også sat afsnitoverskriften :

"Helbredelsen af den lamme i Kapernaum" - helt i samklang med menneskehoben i Kapernaum, som "aldrig havde set noget lignende."

Det er også det, der sker - men beretningen handler om noget langt større end det under, som vel umiddelbart forekom den lamme mand at være det største, der kunne ske for ham.

Det handler om, at Jesus tilgiver synd.

Men beretningen er en del af en større sammenhæng i Markusevangeliet. Og den større sammenhæng skal vi have med for virkelig at lukke denne episode op.

Sammenhængen begynder straks efter Jesu indvielse til tjeneste i dåben og hans kamp mod fristeren i ørkenen.

Der står Kap. 1,14-15. at Jesus kom til Galilæa og prædikede Guds evangelium og sagde: "Tiden er inde, Guds rige er kommet nær; omvend jer og tro på evangeliet!"

Det står som en overskrift over hele Jesu virke.

Hvordan det evangelium lød i Jesu mund - ud over, at Guds rige er kommet nær - fortæller Markus ikke ret meget om. De andre evangelister har lange prædikenpassager med af Jesu forkyndelse. Det gør Markus ikke ret meget ud af, slet ikke her i begyndelsen af sin evangelieberetning, selv om Jesus i det første kapitel siger, at han er kommet for at prædike.

Vi hører ikke, hvad han prædiker om Guds rige, som er kommet nær - men vi ser det.

Der står, at han helbredte syge og uddrev dæmoner.

Mennesker, som var ramt af alvorlig sygdom eller besat af dæmoner, hvad vi så lægger i det - blev automatisk udstødt af samfundet. Ikke så meget p. gr. a. smittefare - for det havde man ikke så voldsom stor indsigt i. Nej, de var jo åbenbart under Guds straf - det kunne man jo se - altså måtte de være store syndere, som fortjente den straf. Og ens egen retfærdige vej skulle nødvendigvis til ved at komme sådanne store syndere for nær.

Jo mere retfærdig man fremstod ved balancegang på lovens paragraffer og moralens og religionens vogteres udlægning af de bud, des længere måtte afstanden til de udstødte være. Magtens sociale rangorden skulle holdes intakt.

Der kommer en spedalsk hen til Jesus. Den slags mennesker skulle holde sig langt på afstand af raske - og raske skulle holde sig langt på afstand af dem. Jesus bryder alle love og regler - rører ved ham - og manden bliver rask.

I Kapernaum kommer denne lamme mand til Jesus - ned gennem taget.

Jesus lover ham tilgivelse for hans synder.

De, der kunne deres katekismus, begynder at trække hele dogmatiken op af lommen : Kun én kan tilgive synd, nemlig Gud - han spotter altså Gud.

Men Jesus kommer deres dogmatiske indvendinger i forkøbet ved at helbrede den lamme.

På vej ud af byen ser Jesus Levi - en tolder, den romerske besættelsesmagts håndlanger -

landsforræder - han var udstødt af sine egne, fordi han tog det forkerte parti. Ham kalder Jesus med sig. Han går til gilde hos ham sammen med andre af samme slags.

Det er som om Jesus befinder sig på den forkerte side af alle rigtignokhedens plankeværker - for, som han siger : De raske har ikke brug for læge, det har du syge. Jeg er ikke kommet for at kalde retfærdige, men syndere.

Senere bryder han og hans disciple sabbaten ved at plukke aks - altså høste, arbejde på en sabbat.

Stor forargelse - men Jesus siger : "Sabbatten blev til for menneskers skyld, og ikke mennesker for sabbattens skyld." Ikke nok med det, men på den samme sabbat helbreder Jesus en mand med en visse hånd - endda midt i synagogen.

Det bliver for meget for dem, der har dogmatiken, moralen og den sociale rangorden på plads. De beslutter, at Jesus skal slås ihjel - han står jo i ledtog med selve Satan, når han i den grad bryder alle deres regler.

Men de fattige, de syge, de forkerte flokkes om ham.

En hurtig konklusion kunne være, at Jesus skruppelløst bryder alle love, regler og skranker - en provokatør - en revolutionær. Det kildrede manges ører i 60'-70'erne. Men det er for overfladisk.

Det vi ser er, at Jesus ikke bare fortæller, at Guds rige er kommet nær. Havde han gjort det, ville folket med de skriftkloge og farisæerne i spidsen blot have strammet op på dogmatiken og moralen for at sikre sig en billet til det rige. De udstødte ville blive stødt længere ud, og eliten ville blive endnu mere hovmodige, og dem midt imellem ville blive endnu mere udpint af at springe efter elitens bud og normer og regler. Og alle ville have tabt Guds rige helt af syne.

Nej, vi ser Jesus vandre omkring i Guds rige - med Guds rige, som var kommet nær med ham selv, lige her på denne gamle, slidte jord. Han går her som en fri mand i Guds riges frihed, uanfægtet af de skranker og skel, som vi mennesker kan sætte mellem hinanden ved hjælp af dogmatik, moral, sociale rangordener, fordomme o.s.v.

For der, hvor Guds rige er på færde, er det eneste afgørende skel brudt ned - syndens skel mellem menneske og Gud - for synden er tilgivet, og vi har intet at lade hinanden høre.

Sådan mødte Jesus de mennesker, der kom til ham - og det satte dem fri til at leve - at træde ud i den samme frihed, hvor menneskets værdighed ikke kan reduceres af andres dom eller ringeagt, men kun kan reduceres af eget hovmod.

Det var, hvad Jesus forkyndte med sin færd, sin måde at møde mennesker på, sine undere, sine brud på alle mulige regler og normer, de regler og normer, som kun tjener et formål: at holde de mægtige ved magten og udskudene skudt ud.

Hvor Jesus er på færde, dér er Guds rige. Hvor Guds rige er på færde, dér er friheden.

Jesus er stadig på færde, og Guds rige er stadig nær, for at sætte mennesker i frihed. For vi sætter stadig skel og skranker.

I dag er det ikke farisæerne og de jødernes skriftkloge, der sætter normerne. Det er heller ikke kirken, der sætter normerne i samfundet.

Det har kirken til tider gjort - ligesom islam gør det i dag i mange muslimske lande.

Vi skal være taknemlige for, at kirken har mistet den magt - for de skel og skranker, der sættes af religiøst begrundede normer, er ofte de mest umenneskelige og ukærlige, fordi de hævdes at være absolutte, selv om de er menneskebud. Og sådan er både dogmatik og moral blevet brugt - og bliver det nu og da stadig - til at fordømme dem, der faldt udenfor, og forgylde de selvretfærdige, som altid er indenfor - og ikke til at løfte mennesker ud i Guds riges frihed.

I dag sættes normer og regler og skranker af ... ingen ved rigtig hvem.

Vi skal have etiske råd, som skal klarlægge, hvad der er rigtigt og forkert på snart sagt alle tilværelsens områder - for ingen synes at ville tage det ansvar for egne valg og handlinger, som hører friheden til. Men enhver vil gerne plapre med på de politisk korrekte holdninger og fortælle alle andre, hvad der er rigtigt og forkert for dem. Og kan den moral hægtes op på sundhedsmæssige eller miljømæssige argumenter eller på argumenter om den personlige tryghed - eller endnu bedre: samfundsøkonomiske argumenter om, hvad dårligdommen koster skatteyderne - så har man virkelig sit på det tørre og kan tillade sig at ringeagte "de andre".

Men uanset, hvor fornuftige argumenterne kan lyde, så er drivkraften og mekanismen i det spil af ganske samme slags, som dér, hvor der sættes skel og skranker mellem over- og undermennesker på en måde, så kun de blinde ikke kan se det - f. eks. i det yderste politiske højres holdninger til indvandrere og flygtninge.

Mekanismen og drivkraften hedder frygt og magt og egoisme, og den frygt og magt og egoisme gøres et eller andet sted altid op i penge som et slutfacit.

Vi er i dag lige så gode som farisæerne på Jesu tid til at holde hinanden fanget i fordømmelse og ringeagt med krav om at leve op til dit eller dat, for at regnes for værdige mennesker på den rigtige side af magtens kunstige og ubarmhjertige plankeværk.

I dag, som på Jesu tid, er der brug for mennesker, som vil vandre i Guds riges frihed, uden at ænse grænser og plankeværker og derved sætte mennesker fri til at leve som hele, værdige, frie mennesker.

Hvem skulle gøre det, om ikke vi, som Jesus har kaldet til følgeskab med sig.

"Vi blev altså begravet sammen med ham ved dåben til døden, for at også vi, sådan som Kristus blev oprejst fra de døde ved Faderens herlighed, skal leve et nyt liv." Skrev Paulus.

Jo - i Kristus fik vi foræret det helt nye liv i frihed og værdighed.

Ikke som en tilstand af rigtignokhed, som vi kan skilte med -- så andre må se sig selv som fordømte. Det ved vi også godt, at vi ikke har noget at skilte med, for vi er stadig syndere, som bøvler med livet og hele tiden må søge tilgivelsen hos Jesus.

Men nu skal I høre, hvad det egentlig var, Paulus skrev om det nye liv. Han skrev ikke, som det er oversat, at vi skal "leve et nyt liv." Han skrev, ordret oversat, at vi skal "vandre i livets nyhed" - det kan man ikke sige på dansk, men det er det, han skriver - "vandre i livets nyhed".

Det betyder, at for hvert skridt, vi tager, ligger Guds evigt nye friheds-rige åbent foran os.

Uanset hvor mange gange og hvor grundigt vi gled og faldt og forkvaklede livet i går, så rejses vi op med den opstandne Kristus, så vi kan gå videre. Og det liv der ligger foran os - mulighederne, udfordringerne er nye - den undskyldning : Det har vi prøvet, og det gik ikke - den duer ikke. For livet ligger nyt foran os.

Vi vandrer i livets nyhed.

Og de mennesker vi møder - må vi se som nye. Vi har intet på dem - og vi har intet på hinanden - vi kan ikke fastholde nogen i ringeagt for vi vandrer i livets nyhed.

På denne vandring i livets nyhed kan vi møde hvert menneske som en renvasket tavle : Din synd er tilgivet, stå op og gå.

For sådan har Kristus mødt os - og sådan møder han os netop nu.

Amen.